

[Erling Olsen]

lette løsninger. Vi må, som finansministeren sagde, slide arbejdsløsheden og underskudene af.

Det står nu nogenlunde klart, at vi ikke i den nærmeste fremtid kan vente væsentlige bidrag til løsning af vore problemer gennem et egentligt internationalt konjunkturopsving, men det må ikke få os til at opgive forsøgene på at skubbe udviklingen i den rigtige retning. Den nuværende krise er i sin oprindelse international, og den overvindes bedst internationalt. I socialdemokratiet har vi derfor med tilfredshed noteret statsministerens bestræbelser på det nylig afholdte EF-topmøde i Bruxelles.

Men vi kan ikke nøjes med sætte vores lid til andre, vi må også gøre noget selv. Det, vi gør, bør imidlertid være i nøje overensstemmelse med de spilleregler, som gælder inden for det internationale økonomiske samarbejde. Vi er et lille land uden synderlige økonomiske eller politiske magtmidler. Vi har derfor ikke bare en idealistisk, men også en egoistisk interesse i, at magt erstattes med ret i det internationale økonomiske samkvem. Vi står os bedst ved, at der findes spilleregler, som holdes. Vi mærker i disse år bl. a., at krisen lokker flere og flere lande til at træde lidt ved siden af med mere eller mindre fordækte beskyttelsesforanstaltninger, og når vi til nytår får formandskabet i EF, kunne vi bl. a. benytte denne lejlighed til at påpege, hvorledes bekæmpelsen af krisen bliver en mere og mere påtrængende EF-opgave, også fordi krisen kan give en række lande ny lyst til at beskytte sig på en måde, der strider imod dele af EF-samarbejdet. Det er ikke blot en dansk, men også en europæisk interesse, at vi har spilleregler, som respekteres.

I dette, at vi må følge de almindelige internationale økonomiske spilleregler, ligger også, at vi må afvise at søge vore problemer løst ved en ensidig dansk devaluering. Rent bortset fra, at en ensidig, kraftig dansk devaluering af den størrelsesorden, som visse økonomer taler om, kunne udløse et nyt indkomstkæp, der slog vores indkomspolitik i stumper og stykker, så kan de fordele, en ensidig dansk devaluering eventuelt et øjeblik kunne give os, ikke opveje de tab, vi vil lide ved at glide ud af et organiseret valuta-samarbejde som det såkaldte slangesamarbejde.

Jeg har bemærket, at en større dansk bank og måske også landbrugsrådets præsident har sat spørgsmålstegn ved slangesamarbejdet i dets nuværende form. Jeg har også bemærket, at økonomiministeren har givet dem svar på tiltale. Jeg skal derfor indskrænke mig til at bemærke, at Danmarks vel nok største fordel ved at deltage i slangesamarbejdet har været en garanti for støtte i perioder, hvor der spekuleres imod den danske krone. Forlader vi slangen, har vi ikke samme garanti. Hermed er ikke sagt, at slangesamarbejdet ikke med mellemrum skal justeres og gives nye former, men det skal ske i et samarbejde med deltagerlandene og ikke ved ensidige danske foranstaltninger.

Hvis vi således hverken kan vente noget snarligt internationalt omslag eller foretage en kraftig dansk devaluering, kunne man så tænke sig arbejdsløsheden nedbragt ved at lempe den almindelige finanspolitik? Det må vi afvise. Vi har ikke mulighed for at øge underskuddene på de offentlige budgetter, uden at det sætter hensynet til betalingsbalancen og mulighederne for at få statsfinanserne rettet op på lidt længere sigt mere eller mindre over styr. Omvendt vil vi heller ikke være med til nye store besparelser i den nuværende situation; det kunne ganske vist rette op på statsfinanserne og gavne betalingsbalancen, men det kunne nemt forrykke den sociale balance, som er en af forudsætningerne for indkomspolitikken, og det forbydes i øvrigt af hensynet til beskæftigelsen.

Ja men hvad skal vi så gøre? Vi skal fortsætte med at slide af på arbejdsløsheden, bl. a. ved at fortsætte indkomspolitikken. Men skal det ske, så kommer vi ikke uden om at tage spørgsmålet om lønmodtagernes medejendomsret og medbestemmelsesret op til realitetsbehandling, og her vil proceduren jo bl. a. være den, som fremgår af den dagsorden, som folketinget for kort tid siden med et bekvemt flertal vedtog. Når man i øvrigt er inde på diskussionen om indkomspolitik, må man heller ikke glemme værdistigningerne på jord og fast ejendom. Sideløbende med indkomspolitikken er det vigtigt at fortsætte arbejdet med den mere konkrete udformning af beskæftigelsesplanen.

Alt i alt bliver konklusionen, at tiden er ikke inde til nye store forlig, endsige dramatiske politiske forhandlinger. Det er det daglige, stille, solide lovgivningsarbejde, der er